

derscheiden van het gemiddelde) een maatstaf is voor het inkomen van alle beroepsgenooten. Zoo is het laagste inkomen uit de derde groep een norm voor de verdiensten van de minst goed betaalde helft der beroepsgenooten.

Wij laten hieronder de derde kwartielen, medianen en eerste kwartielen van de inkomens der Certified Public Accountants volgen, vergezeld van een tabel, waarin wij, teneinde een vergelijking te vergemakkelijken, de medianen telkenmale op 100 hebben gesteld.⁶⁾

NETTO JAARINKOMEN VAN CERTIFIED PUBLIC ACCOUNTANTS IN \$

	1929	1930	1931	1932	1933	1934	1935	1936
1e kwartiel ...	9.308	8.560	7.326	5.029	4.724	4.967	5.073	5.687
Mediaan	6.116	5.647	4.780	3.336	3.129	3.358	3.460	3.963
3e kwartiel ...	4.099	3.883	3.217	2.235	2.127	2.296	2.479	2.684
1e kwartiel ...	151	152	154	150	151	148	147	143
Mediaan	100	100	100	100	100	100	100	100
3e kwartiel ...	66	69	67	67	68	68	72	68

Ook uit bijgaande grafische voorstelling (No. 3) blijkt, dat de verschillen tusschen de inkomens der beter en minder goed betaalde beroepsgenooten aanzienlijk zijn, een verschijnsel dat vermoedelijk niet beperkt zal zijn tot de Vereenigde Staten!⁷⁾

J. VOET

⁶⁾ Gegevens ontleend aan de studie van het „National Bureau for Economic Research”, pag. 19.

⁷⁾ Intusschen vergeet men niet, dat de levensstandaard in de verschillende Staten der „United States” sterk uiteenloopt. Ongetwijfeld moet een deel van de belangrijke verschillen tusschen de inkomens der beter en minder goed betaalde accountants op rekening van dit onderscheid in levensstandaard worden geboekt.

GENORMALISEERDE BOEKHOUDINGEN EN ONKOSTENVERREKENINGEN

Onze Oostelijke naburen staan er om bekend, dat zij vooral op organisatorisch gebied niet terugschrikken van het trekken van consequenties, vooral als de belangen van de overheid, die daar prae-domineeren, er bij betrokken zijn.

Een illuster voorbeeld daarvan is „Der Erlass des Reichswirtschaftsministers und des Ministerpräsidenten Generalfeldmarschalls Göring, Beauftragten für den Vierjahresplan, Reichskommissaris für die Preisbildung betreffend allgemeine Grundsätze der Kostenrechnung” dd. 16 Januari 1939¹⁾.

Deze Erlass is met de daarbij gevoegde uitvoerige „Grundsätze der Kostenrechnung”, toegezonden aan de Reichswirtschaftskammer, aan de Reichsgruppe Industrie, aan de Reichsgruppe Handel en de Reichsgruppe Handwerk, hetgeen wel verband had houden met de corporatieve opbouw van het huidige Deutsche staatsbestel.

In het rondschriven wordt er op gewezen, dat aan „Richtlinien für die Kostenberechnung” bijzondere beteekenis toe te kennen is „für die der deutschen Wirtschaft mit dem Vierjahresplan gesetzten Aufgaben”. Voor elke juiste maatregel in het bedrijf is een juiste kennis van de kosten een eerste eisch. Een goede kennis van de kosten zal voorts een „Läuterung des Wettbewerbes” met zich brengen, terwijl als laatste belangrijke doelstelling genoemd wordt de „zwischenbetriebliche Erfahrungsaustausch”, die „eine allgemeine Hebung der Wirtschaftlichkeit auf den für einen Wirtschaftszweig höchstmöglichen Stand.”

De bij het rondschriven gevoegde „Grundsätze” (ca. 8 pagina's druk van het „Ministerialblatt”) geven een voor een

bedrijfseconoom bijzonder interessante kostenanalyse. Er blijkt uit, dat de bedoeling is rekening te houden met de verschillen in het kostenbeeld van de onderscheidene bedrijfstakken, zoomede met grootte der bedrijven in de bedrijfstakken zelf.

Het ligt niet in onze bedoeling in deze de „Grundsätze” aan een uitvoerige beschouwing te onderwerpen; dit zou leiden tot een bespreking van het kostprijsvraagstuk in zijn volle omvang. T.d.a. willen wij slechts volstaan met er op te wijzen, dat in de „Grundsätze” kosten omschreven worden als „Wertmässige Güter- und Diensteverkehr zur Erstellung von Leistungen. Daher sind in der Kostenrechnung nicht die Ausgaben, sondern die wirtschaftliche Werteverzehr massgebend”.

Na dit gelezen te hebben, hebben wij in de „Grundsätze” met eenige nieuwsgierigheid gezocht naar de uitwerking van dit principe voor de afschrijvingen, met het resultaat dat wij daaromtrent de volgende opmerking vonden:

„Die kalkulatorischen Abschreibungen sind in Anlehnung an die Anschaffungswerte oder — in Ermangelung solcher — auf Grund der für den Beginn der Abschreibungsverrechnung neu festzusetzenden Anfangs-(Ausgangs-)werte sowie der voraussichtlichen Nutzungsdauer der Anlagen zu errechnen.”

Wij willen in deze volstaan met eenige opmerkingen te laten volgen, waartoe het hierboven gesignaleerde rondschriven en het streven, dat daaruit blijkt, als zoodanig ons aanleiding geeft.

Het uit de in deze gesignaleerde „Erlass” blijkende streven staat niet op zich zelf, het heeft een zekere voorgeschiedenis, waaruit blijkt dat het een uiting is van het streven der Duitse overheid om de Deutsche economische krachten tot het uiterste toe te benutten. Als zoodanig staat het in nauw verband met het vierjarenplan.

12 November 1936 werd door het zg. „Wirtschaftlichkeits-erlass des Reichswirtschaftsministers” aan de „Gruppen und Kammern der Organisation der gewerblichen Wirtschaft” de opdracht gegeven „ihre Mitglieder zu grösztmöglichster Wirtschaftlichkeit und höchster Leistung zum Nutzen von Volk und Staat zu erzielen”. Daarbij werd in het bijzonder gewezen op de noodzakelijkheid van „Buchhaltungs- und kalkulationsrichtlinien sowie Betriebsvergleiche”. Het „Reichskuratorium für Wirtschaftlichkeit (R.K.W.)” werkte reeds in deze richting, terwijl individueel bepaalde georganiseerde „Wirtschaftsgruppen” (zoo bijv. voor de „Machinenbau” en het „Eisenhüttenwesen”) op dit punt reeds werkzaam waren.

Teneinde de ontwikkeling in de richting van „betriebswirtschaftlichen Gemeinschaftsarbeit” te bespoedigen werd in het voorjaar van 1937 de „Reichsausschusz für Betriebswirtschaft (Rfb)” op aandrang van de „Reichswirtschaftsminister” in het leven geroepen. Als taak werd deze „Ausschusz” toegedacht „Richtlinien zur Organisation der Buchführung im Rahmen eines einheitlichen Rechnungswesens und Schaffung eines einheitlichen Konten-rahmens sowie Richtlinien für die Kostenrechnung” vast te stellen. De „Ausschusz” is samengesteld uit regeeringsdeskundigen en uit vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en van de wetenschap.

Op grond van het werk van evengenoemde „Ausschusz” kon 11 Nov. '37 de „Reichswirtschaftsminister” etc. reeds een „Erlass” over de „Grundsätzen für Buchhaltungsrichtlinien” de wereld in sturen. Evenals de „Erlass” van 16 Jan. 39 over de „Grundsätzen der Kostenrechnung” richt zich deze „Erlass” niet direct tot de individuele bedrijven zelf, maar aan de organisaties. De rechtskracht schuilt dan ook waarschijnlijk daarin, dat die organisaties als zij ingevolge de „Wirtschaftlichkeitserlass” van 12 Nov. '36 er toe overgegaan

¹⁾ Zie: Ministerialblatt für Wirtschaft, herausgegeben vom Reichswirtschaftsministerium, dd. 21 Januari '39 No. 2 pg. 39.

voor hun vakgroep „Buchhaltungsrichtlinien" en „Kontenrahmen" op te stellen, zij evenwel „Grundsätze" vervat in de „Erlasz" van 11 Nov. '37 moeten volgen.

Het schijnt, dat reeds tal van bedrijfsgroepen „Kontenrahmen" door de Reichswirtschaftsminister etc. goedgekeurd zijn en dat verwacht wordt dat voor 1 April '40 het geheele bedrijfsleven daarvan voorzien zal zijn.

In de „Erlasz" van 11 Nov. '37 wordt als doelstelling van het rekeningswezen vermeld:

- 1) Ermittlung der Bestände und der Erfolge am Jahresende und während der Betriebsperiode.
- 2) Preisbildung, Kostenüberwachung und Preisprüfung auf der Grundlage der Selbstkosten.
- 3) Überwachung der Betriebsgebarung (Wirtschaftlichkeitsrechnung).
- 4) Disposition und Planung.

De „Erlasz" bevat voorts 17 punten waaraan de boekhouding moet voldoen, zoo bijv. als regel dubbele boekhouding, gemakkelijk controleerbaar zijn, gemakkelijk vergelijkbaar zijn e.d.

De „Erlasz" van 16 Jan. '39 over de „Grundsätze der Kostenrechnung" is nu het tweede resultaat van het werken van de „Reichsausschuss für Betriebswirtschaft".

Wij hebben opzettelijk de gang van zaken bij onze Oostelijke naburen op dit punt wat uitvoeriger geschetst. Wij kunnen ons nl. voorstellen, dat de lezers van dit blad, evenals wij, belangstelling hebben voor al die nieuwigheden, die daar zij het onder de druk der omstandigheden, maar toch ook met de noodige (over?)moed geschapen worden, al was het alleen maar op grond van de overweging, dat wij hier te lande sinds eeuwen de gewoonte hebben revolutionnaire ontwikkelingen elders in een vertraagd tempo, dus zonder de uitwassen, maar meer langs evolutionnaire weg te volgen.

Het valt niet te ontkennen, dat van zuiver economisch standpunt beschouwd hier ongemeene perspectieven geboden worden. De normalisatie, die met een en ander beoogd wordt, zal aan de efficiency, in den zin van efficient gebruik van het Deutsche productie-vermogen ten goede komen. Het zal overbodig zijn te betoogen, dat deze verordening geheel past bij het thans in Deutschland geldende regiem van alles overheersende overheidsbemoeiing en van een „économie dirigée", teneinde de Deutsche productiekraft tot het uiterste toe te gebruiken.

Hetgeen in andere landen schoorvoetend, door het particuliere initiatief, getracht wordt te bereiken op grond van de bedrijfs (privaat-)economische voordeelen die het biedt (wij denken hierbij o.m. aan het werk van het Instituut voor Efficiency) wordt in Deutschland op stringente wijze van overheidswege aan het bedrijfsleven opgelegd, waarbij de „volkswirtschaftliche" overwegingen echter niet vreemd zijn.

Voor accountants, wier werk toch o.m. bestaat uit het systematisch vastleggen in cijfers van het maatschappelijk economisch gebeuren, voor zoover zulks zich in de bedrijven volstrekt, zit in dit alles stellig iets attractiefs. Het zelfde zal het geval zijn voor statistici, terwijl het belang, dat de fiscus er bij heeft evident is.

Toch onderschatte men de moeilijkheden, die aan een en ander verbonden zijn, niet. In de vaststelling van de genormaliseerde onkosten-rekeningen, de rubricering dus, op zich zelf weliswaar reeds een verre van gemakkelijke taak, zit o.i. de moeilijkheid in deze niet zoozeer. Die moeilijkheid schuilt o.i. veel meer in de toepassing ervan in de praktijk, welke moeilijkheid toeneemt naarmate in deze niet volstaan wordt met een vage en voor het beoogde doel weinig effectieve kostenrubricering, maar beoogd wordt te geven een fijner afgestemd instrument.

Men zal er daarbij o.i. niet aan kunnen ontkomen een

scheiding tusschen de branches te maken. Elke bedrijfstak toch heeft zijn eigenaardigheden, die een eigen kostenrubricering als logisch gevolg hebben. Het economisch gebeuren in zijn veelvuldigheid van vormen en nuances, die geleidelijk in elkaar vervloeien moet „zersplittert" worden over de van boven af opgelegde rubrieken. Zulks moet aanleiding geven tot een zeer uitgebreide casuïstiek, die spoedig niet te overzien zal zijn. Van zelf zal daaruit een drang tot verdere normalisatie ontstaan in dien zin, dat het individueele, dat elke onderneming eigen is, weggedrongen wordt.

Men denke voorts eens aan de toepassing van de op te stellen normen op ondernemingen en bedrijven, wier werkings-sfeer zich over verschillende branches uitstrekt op een zoodanige wijze, dat ze tot een organisch geheel vergroeid zijn, waarin elke scheiding iets kunstmatigs is.

Uit de desbetreffende „Erlasz" blijkt dat men opgemaakte moeilijkheden terdege onderkent en ze tracht te ondervangen door er op te wijzen, dat de noodige soepelheid dient te worden betracht. Of men er echter in zal slagen die moeilijkheden te overwinnen zal de tijd moeten leeren. Terugdringing van het individueele in het economische leven met de daarmede gepaard gaande inbinding van de vrijheid en toenemende „Bemaszregelung" van boven af zal er het gevolg van zijn.

Bij een tijdsbeeld, dat beheerscht wordt door normalisatie en door een (gelijk-)richten van alle individueele belangen op één doelstelling, t.w. het belang van de volksgemeenschap, zooals dat gezien wordt door degenen die daarover de facto de zeggenschap hebben, past dit alles wonderwel.

Weliswaar wordt in de desbetreffende „Erlasse" het privaateconomische doel op de voorgrond gesteld; toch puilt aan alle kanten er uit dat het belang van de volksgemeenschap de feitelijke doelstelling is.

Ligt het niet voor de hand, dat als het streven slaagt en bij de goede vergelijking van de „Wirtschaftlichkeit" der bedrijven die daardoor dan mogelijk is, blijkt dat een bedrijf niet economisch werkt, de overheid dan zal ingrijpen, door bijv. sluiting van het bedrijf om de daardoor vrij komende productie-potentie elders in te zetten?

Welke ongemeene perspectieven worden hier niet geboden voor ordening en saneering van bedrijfstakken?

Zal de volgende stap niet zijn dat ook de fiscus voor de belastingheffing zich van dit alles zal gaan bedienen? In de desbetreffende „Erlasse" ontbreekt elke aanwijzing in die richting; het tegendeel is eerder vol te houden, omdat bijv. de „Buchhaltungsrichtlinien" opgesteld zijn zonder acht te slaan op „aktienrechtliche" en „steuerrechtliche" voorschriften, maar uitsluitend een juiste „Verrechnung der Betriebsvorgänge" en „Betriebsleistungen" beoogen.

TEKENBROEK

NIEUWS IN ZAKE WETGEVING, RESOLUTIES EN BESLISSINGEN OP HET GEBIED DER BELASTINGEN

Red.: Mr Dr E. TEKENBROEK

(Bijdragen en mededeelingen zende men aan den Secretaris
der Redactie)

Personeele belasting bij gemeubeld verhuurde percelen komt ten laste van den huurder

„Weliswaar wordt in de Wet op de Pers. bel. (art. 33) de verhuurder van een gemeubileerde woning als belastingschuldige aangewezen, doch dit is slechts geschied om belastingtechnische redenen en belet niet, dat de aard van een overeenkomst, als de onderhavige, medebrengt, zooals ook voort-